
KİTAP İNCELEMELERİ

**Üstün Zekâ Kavramları:
Sosyokültürel Bakış Açıları**

**Conceptions of Giftedness:
Sociocultural Perspectives**

Editörler: Shane N. Phillipson, Hong Kong Institute of Educational Sciences, Hong Kong
Maria McCann, Flinders University, Australia

Basım Bilgileri: 2007, Lawrence Erlbaum Associates, Manwah, New Jersey, USA

İnceleyenler: N. Nazlı Özdemir¹ & Şule Demirel²

Kitapta, üstün zekâ sosyokültürel bir bakış açısıyla tartışılmıştır. Okuyucu ister istemez bazı karşılaştırmalar içine girse de aslında kitaptaki her bölüm, okuyucuya farklı kültürlerdeki üstün zekâ kavramını anlaması için bir fırsat sunmaktadır. Üstün zekâ, dünyanın farklı yerlerinde farklı şekilde algılanabilmektedir. Üstün zekâ kavramının tanımlanması; bu alandaki tanımlama yaklaşımlarına, eğitim sürecine, bu süreçte kullanılan yöntem ve tekniklere ve değerlendirmelere temel oluşturduğu için önem taşımaktadır.

Üstün Zekâ Alanındaki Sosyokültürel Çalışmalar İçin Bir Çerçeve (A Framework for the Study of Sociocultural Perspectives of Giftedness)

Shane N. Phillipson

Bu bölümde küreselleşmenin, üstün zekâlıların eğitiminin etkileri üzerinde durulmuştur. Üstün zekâlıların eğitimi, küreselleşen dünya düzeni içerisinde pek çok zorlukla yüz yüze kalmaktadır. Üstün zekâ kavramı kültürel çeşitliliğe açık olup, farklı kültürlerdeki üstün zekâlı bireylerin ihtiyaçlarına göre tanımlama, program ve eğitim uygulamaları gerçekleştirilmelidir.

Üstün Zekâ ve Çin'in Konfüçyüsçü Mirası (Giftedness and China's Confucian Heritage)

Jimmy Chan

Kitabın bu bölümünde yazar, Çin kültürünün ve bu kültürü oldukça etkileyen Konfüçyüs felsefesinin temelindeki zekâ, yaratıcılık ve üstün zekâ kavramlarının gelişimi ve kesin tanımlarını ele almıştır. Yazar, ilk olarak zekâ ve yaratıcılık kavramlarını tartışmıştır. Çünkü Çin kültürüne göre üstün zekâ için bu iki kavram oldukça önemlidir ancak ikisinden çok daha fazla şey ifade etmektedir. Farklı kültürlerde ve farklı çağlarda zekâyı tanımlamanın oldukça güç olduğu kabul edilen bir gerçektir. Ayrıca bazı davranışlar bir kültüre göre zekânın göstergesiyken diğer kültüre göre bu şekilde kabul edilemeyebilir. Örneğin Çin kültürüne göre, sadakat ve itaat zekânın kanıtıdır. Oysa Batı kültüründe eleştirel düşünebilme yeteneği ve bunu sergileme zekânın kanıtıdır. Yaratıcılık ise orijinal düşünceler üretebilme yeteneğidir. Yaratıcılık kelimesinin Çince karşılığı, çalışmak, görüş, fikir üretme ve yeniliktir. Çin kültüründe yaratıcılık, bu kültür sonucunda ortaya çıkan şeylerdir. Konfüçyüs insanları üstün, orta ve alt olmak üzere üç kategoriye ayırmıştır. Eski çağlarda yapılan diğer sınıflamalar da bu dü-

¹Research assistant, Anadolu University

²MS, Research assistant, Anadolu University

şünceyi desteklemektedir. Bu düşünceler de üstün zekânın doğuştan olduğunu göstermektedir. Ancak üstün zekâ kavramı sadece bununla sınırlı değildir. Sonuç olarak, bu bölümde Konfüçyüs'ün etkilediği kavramlar üzerinde durulmuştur.

Alman Bakış Açısına Göre Üstün Zekâ (*The Germanic View Of Giftedness*)

Albert Ziegler ve Heidrun Stoeger

15. yüzyılın sonundan 19. Yüzyılın başlarına kadar Almanya pek çok filozof, sanatçı ve bilim adamı yetiştirmiştir. Almanya'nın Avrupa içerisindeki bu özel durumu kendi vatandaşları için de özel bir algı yaratmakta ve ülkelerini "şair ve düşünürlerin anayurdu" olarak tanımlamaktadır. Ancak 2. Dünya savaşında Almanya'nın yenik düşmesi ile sonuçlanan süreçte gerek neredeyse her alanda gelen yasaklamalar gerekse de öncü sanatçı, düşünür ve bilim insanlarının yurt dışına kaçmaları yüzünden Almanya'nın düşünsel üretiminde büyük ölçekli bir gerileme yaşanmıştır. Bu çalışma günümüz Alman toplumunun üstün zekâ kavramına bakış açısı ve toplumun nasıl bir destek ve yönlendirme ihtiyacı içinde olduklarını ortaya çıkartmak için yapılmıştır. Bu bağlamda çalışmanın ilk bölümünde Alman tarihi ve kültürel farklılıkları incelenmiş, ikinci bölümde Almanya'da üstün zekâ kavramının tarihsel kökenleri altı farklı alanda ele alınmış, üçüncü bölümde günümüzdeki durum ortaya konulmaya çalışılmıştır. Dördüncü bölümde ise Almanya'nın en dikkat çekici üstün yetenek modelleri incelenmiş ve son bölümde ise üstün zekâlıların eğitimi üzerine genel bir değerlendirme ile çalışma sonlandırılmıştır.

Tayland Kültüründe Üstün Zekâ Kavramları (*Thai Conceptions of Giftedness*)

Usanee Anuruthwong

Bir kültüre göre üstün zekâyı açıklamak oldukça zordur çünkü kültür, fiziksel ve dinamik çevre arasındaki karmaşık sosyal bir ilişkinin sonucudur. Tayland kültürünün anlaşılabilmesi için Tayland kimliğini, dilini, monarşisini ve dünyadaki yerini bilmek gerekmektedir. Bu bölümde bu bilgilere değinilerek, Taylandlıların üstün zekâ kavramlarına yer verilmiştir. Yazar, Tayland'ın köklü tarihini 4 bölüme ayırmıştır. İlk ve en eski dönem, bilinmeyen tarihlerden M.Ö. 1. yüzyıla kadar olan kısımdır. İkinci dönem, bu dönemin bitimi ile 1851 yılına kadar olan kısımdır. Üçüncü dönem Güneydoğu Asya'nın pek çok ülkenin kolonileri halinde olduğu zamandır. Son dönem ise hala devam eden küreselleşme dönemidir. Bu dönemlere göre üstün zekâ kavramı da değişmektedir. İlk döneme göre üstün zekâ, belirgin özelliklere sahip kişiler için kullanılan bir kavramdır. Örneğin tarımda öncü olanlar, savaşçılar, sosyal liderler, tarım işçileri, sanatçılar ve balıkçılar üstün zekâlı olarak görülmektedir. İkinci dönemde ise Taylandlılar diğer dünya ülkeleri ile etkileşimde bulunmuştur. Bu da yeni bir üstün zekâ kavramı ortaya çıkarmıştır. Bu dönemde dilde, uluslararası ticarete, tercümanlıkta, mimaride iyi olanlar ve sosyal ve diplomatik yetenekleri gelişmiş kişiler üstün zekâlı olarak kabul edilmiştir. Üçüncü dönemde, Avrupa kültüründen etkilenen Taylandlılar, üstün zekâ kavramını başarı olarak algılamaya başlamışlar ve üstün zekâlı kişileri zekâ testleri sonucunda belirlemişlerdir. Son dönemde, üstün zekâ ve üstün yetenek, zekâ testlerinden çok daha geniş bir boyut kazanmıştır.

Dine Kültürü-Navaho Kızılderililerine Göre Üstün Zekâ (*When Geniuses Fail: Na-Dene' (Navajo) Conception of Giftedness in the Eyes of the Holy Deities*)

Harold Begay ve C. June Maker

Dine kültüründe üstün zekâlı bireyler metafiziksel güçlere, güçlü bir zihne ve maneviyata sahip, "kâmil" kişilerdir. Bu kişiler; insan aklını aşan üstün güçlere, güçlü önsezelere sahip; olaylara her

zaman iyi niyetle yaklaşan bireyler ve iyi karakterli, arzu edilen değerlere sahip bireyler olarak üç kategoride ele alınabilir. Dine kültürüne göre üstün zekâ kavramı, Batı kültüründe ve Amerikan eğitim sisteminde ne tanınır ne de kabul görebilir. Geçmişteki deneyimler de, Navaho üstün zekâlı öğrencilerin gereksinimlerini karşılamak için, hükümet ile Dine halkı arasında ortak bir noktaya varmak adına bir şey yapılacaktı gibi görünmemektedir.

Tagalog Konuşan Filipinlilere Göre Üstün Zekâ (*Conceptions of Giftedness Among Tagalog Speaking Filipinos*)

Barbara Wong-Fernandez ve Ma. Alicia Bustos-Orosa

Filipinliler, üstün zekâlı bireyleri tanıma ve onların eğitimi konusunda uzun süredir çalışmaktadır. Bu bölümde, yazarlar üstün zekâ kavramını gelişimsel ve bilişsel kuramlar doğrultusunda açıklamıştır. Kavramı bir kültüre göre tartışmış ve geleneklerin, değerlerin ve uygulamaların bu kavramı nasıl etkilediğini ortaya koymuşlardır. Filipin kültürüne göre üstün zekâ, zekâ ve yetenekle ilişkili bir yapıdır. Yazarlara göre; üstün zekâ kavramının değişmesi, tanıma sisteminin de değişmesini zorunlu kılmaktadır. Ayrıca, toplumun ve kültürün üstün zekâyâ yönelik algıları, onlara sunulan eğitim programlarını da etkilemektedir.

Avustralya Aborjinlerine Göre Üstün Zekâ (*The Australian Aboriginal View of Giftedness*)

Kay Gibson ve Wilma Vialle

Avustralya üstün zekâ kavramı ile Avustralya Aborjinleri'nin üstün zekâ kavramı arasında farklar bulunmaktadır. Beyaz Avustralya kültürüne göre üstün zekâ rekabetçi, hiyerarşik, sözel iletişime dayalı, etik açıdan bireyin kendisinden beslendiği bir yapı iken; Aborjin kültürüne göre işbirlikçi, hiyerarşik olmayan, etik açıdan dışarıdan yaptırımlarla bireylerin etkilendiği bir kapsamdadır. Aborjin kültüründe üstün zekâ sıfatı yerine onunla aynı anlama gelen zeki veya parlak sıfatları kullanılır. Aborjinlere göre çok zeki bireylerin özellikleri bağımsızlığa düşkünlük, yardımseverlik, avlanma yeteneği, spor becerileri, hafıza, hayal gücü ve merak gibi bilişsel becerilerin yanı sıra resim ve müzik alanındaki yetenekleri kapsamaktadır.

Orta ve Güney Afrika'daki Shonalar'a Göre Üstün Zekâ (*Constructions of Giftedness Among the Shona of Central-Southern Africa*)

Elias Mpofu, Constantine Ngara ve Ephias Gudyanga

Bu bölümde yazarlar, Orta ve Güney Afrika'da yaşayan Shonalara göre üstün zekâyı ele almışlardır. İncelemelerinde; daha önceden yapılan çalışmalardan, Shona folklorundan, bu kültürde yaşayan ve ana dili Shona olan kişilerden elde edilen bilgi ve görüşlerden ve masallardan yararlanmışlardır. Shona kültürüne göre üstün zekâ kavramı diğer insan yetenekleri gibi manevi bir boyuta sahiptir. Ancak, bu kültürde üstün zekâ kavramını anlamak için üstün zekâlı olduğu düşünülen bireylerin okul yaşantılarına veya topluma katılmalarına bakılmalıdır.

Malay Üstün Zekâ Algısını Anlamaya Doğru (*Toward an Understanding of a Malay Conception of Giftedness*)

Sivanes Phillipson

Yakın tarihte yapılan bir araştırma ile Malezya Eğitim Bakanlığı'nın internet sitesinde üstün zekâlı çocuklar ve eğitimleri hakkında herhangi bir çalışmanın ya da düzenlemenin yer almadığı ortaya çıkmıştır. Bakanlığın 1964 yılında açıkladığı ulusal eğitim politikası bildirgesinde üstün zekâlı çocuk-

lar ve eğitim ihtiyaçlarından bahsedilmiş olsa da bu sadece özel eğitime ihtiyaç duydukları noktasında kalmıştır. 2005 yılında bakanlık, Malezya'lı okul çağındaki çocukların entelektüel gelişimini tanılamak ve daha ileri götürmek ve Malezya'nın çok kültürlü yapısını tek bir çatı altında toplamak için iki değişik okul türü geliştirmiştir. Çalışmada bu iki türün müfredat ve amaçlarından bahsedilmiş, bakanlık tarafından gerçekleştirilen bu atılımın olumlu bir gelişme olduğu anlatılmıştır. Çalışmada Malezya'nın üstün yetenekliler eğitiminde de bir atılım yapması için öncelikle bir üstün zekâ kavramı geliştirmesinin gerekliliğinden bahsedilmiştir. Çok kültürlülük Malezya'nın üstün zekâ algısının anlaşılmasında kilit nokta olarak ortaya konulmuştur zira her bir etnik gurubun eğitim alanında farklı algılara sahip olduğu söylenmiştir. Çalışmanın asıl amacı ise öncelikle Malezya'nın kültürel farklılıklarını ortaya koyarak Malezyalıların üstün zekâ kavrayışını ortaya çıkarmaktır. Bu bağlamda çalışmada; Malezyalıların kökenleri, Malezya klasik edebiyatı ve sanat biçimleri, Malezya halk hikâyeleri, Malezyalıların psikolojik özellikleri, Şamanistlik inançlar, siyasi durum ve önemli politik figürler gibi konulardan bahsedilmiş ve bu bölümlerin arkasından da Malezya üstün zekâ kavrayışı hakkına bir model önerisi bölümü yazılmıştır. Son bölümde ise üstün zekâlılar eğitiminde küresel ve yerel uygulamalar ortaya konulmuştur.

Üstün Zekâ ve Türk Kültürü (*Giftedness and the Turkish Culture*)

Uğur Sak

Bu bölümde yazar, Türk kültürüne göre üstün zekâ kavramını açıklarken, Türk kültürünün tarihsel, sosyolojik ve psikolojik bakış açılarından yararlanmıştır. Başka bir deyişle bu çalışma, Türkiye'de üstün zekânın ne anlama geldiğini tarihin ve kültürün pencerelerinden açıklamaya çalışmaktadır. Tarihi araştırmalar, Osmanlı İmparatorluğu'ndan günümüz modern Türkiye'sine kadar üstün zekâ kavramının politik bir olgu olduğunu göstermiş, üstün zekânın daha ziyade ulusal bir kapital olarak algılandığını ortaya koymuştur. Milli Eğitim Bakanlığı'nın üstün zekâ tanımında ise değişen üstün zekâ ve yetenek kavramını görmek mümkündür. Bunların yanı sıra Türk halk bilimi de zekâ, üstün zekâ ve entelektüel başarı gibi kavramları etkilemektedir. Bölümde; Türk folklorunda yer alan Keloğlan, Nasrettin Hoca ve Dede Korkut hikâyeleri üstün zeka kavramını açıklamak için kullanılmış, mantıksal düşünmenin ve pratik yeteneğin Türk kültüründe üstün zekanın önemli işaretçileri olduğu ileri sürülmüş, dogmaların üstün zeka algısını etkilediği vurgulanmıştır.

Slavlara Göre Üstün Zekâ ve Yaratıcılık (*Slavic Conceptions of Giftedness and Creativity*)

Jasmina Sefer

Slavlar, diğer Avrupalılar gibi üstün zekânın yaratıcılık ve eğitim boyutlarını çalışmışlardır. Her ne kadar diğer Avrupalılardan önce kültürel etkinin düşünme süreçlerini etkileyeceğini belirtse de zamanla bilimi kültürden ayrı, nesnel biçimde ele alma eğilimine girmişlerdir. Bu eğilim, öznel bakış açısının zaten uzun süre önce bilimsel çalışmalardan çıkartılmasından kaynaklanmaktadır ve muhtemelen bu nedenle Slavlar düşünsel paradigmalarının kökenlerini kendi kültürel köklerinde aramamışlardır. Ancak 20. Yüzyıldan sonra bu durum değişmiş, kültür ve bilim arasındaki ilişki fark edilmiş ve çalışmalar da bu doğrultuda şekillenmiştir. Bu çalışmanın amacı öncelikle çeşitli kültürel söylemler ile ifade edilen Slav düşünce paradigmasını kavrayabilecek sezgisel bir anlayış geliştirmek; bu yolla Slav bilimsel araştırmalarının ve Slav üstün zekâ ve yaratıcılık kavramlarının ilerideki gelişimlerine katkı sağlamaktır. Çalışmada Slav psiko-pedagojisinde üstün zekâ ve yaratıcılık kavramı tanımlanmaya çalışılmış, bu yapılırken de kavramların kültürel arka planı; felsefi, sanatsal ve antropolojik olarak ele alınmıştır (kültürel benzerlikler-farklılıklar- Slav dili, Slav coğrafyası). Çalışma yoğun olarak Rusya

üzerine odaklanmıştır ancak Polonya ve Sırbistan gibi diğer Slav ülkeleri de unutulmamıştır. Çalışmanın sonunda da Slav kültürünün dünya sosyal araştırmacılarına nasıl katkı sağlayabileceğinden bahsedilmiştir.

Japon Kültüründe Üstün Zekâ (*Giftedness in the Culture of Japan*)

Nobutaw Matsumura

Yazar, bu bölümde Japonlara göre üstün zekâ kavramının ve Japonya'daki üstün zekâlıların eğitiminin tarihini ve günümüzdeki durumunu kaleme almıştır. Japonya ekonomik ve teknolojik gücü ile bilinmektedir. Bu açıdan dünyanın en ileri ülkelerinden biri olarak görülmektedir. Ancak, Japonya'da resmi olarak üstün zekâlıların eğitimi bulunmamaktadır. Yazar, ilk olarak Japon tarihi ve Japonya'nın coğrafik konumu hakkında bilgi verdikten sonra Japonya'nın eğitim sistemini tarihsel bir çerçevede incelemiştir. Japon kültürüne göre, üstün zekânın farklı açıklamaları bulunmaktadır. Üstün zekâ ve yetenek, doğuştan gelen mükemmel yeteneği ifade etmektedir. Ayrıca üstün zekâ, akademik olarak üstünlüğe sahipliktir. Zeki olmak ise üstün zekânın bir göstergesidir. Yetenek ise, Budizm'de olduğu gibi derin düşünceyi anlama, bilgi edinme ve nedenleri anlama anlamına gelmektedir. Aslında, üstün zekâ ve üstün zekâlıların eğitiminin Japonlar tarafından ortak kabul edilmiş bir tanımı bulunmamaktadır. Çünkü bu iki kavram resmi olarak kabul edilmemiştir. Ancak bu iki kavramın varlığı Japonya'da sanal olarak da olsa kabul edilmiştir. Üstün zekâlıların eğitimi de bireyselleştirilmiş eğitim başlığı altında gelişmektedir.

Avrupa - Amerikan Kültüründe Üstün Zekâ Kavramı (*Giftedness in the Euro-American Culture*)

Scott Barry Kaufman ve Robert J. Stenberg

Bu bölümün amacı, Amerika Birleşik Devletleri'nin üstün zekâyâ yaklaşımındaki farklılığı göstermek ve üstün zekâlıların eğitiminin gelişimi üzerine bir inceleme hazırlamaktır. Çalışmada öncelikle Amerika'daki modern üstün zekâ kavramının kökenleri incelenmiştir. Bölümün başında Galton'dan günümüze üstün zekâ tanımlarına yer verilmiştir. Amerika'da zekâ testlerinin Avrupa'dan ithal edilmesi ve bu testleri üstün zekâlı bireyleri belirlemek üzere kullanılmasından bahsedilmiş daha sonra Sputnik Dönemi, Vietnam savaşı dönemi, Marland raporu ve sonrası gibi alt başlıklar altında kavramın gelişimi anlatılmış, bu bölümlerden sonra da modern üstün zekâ kavramından bahsedilmeye başlanmıştır. Bu doğrultuda modern üstün zekâ kuramları ve modelleri alt başlıklar halinde tek tek ele alınmıştır. Tarihsel sürecin ve teorik temellerin ele alınmasından sonra, ergenlik ve yetişkinlik sürecinde üstün zekâ, üstün zekânın tanılanması, kuramların uygulama alanında denenmesi gibi Amerika'da eğitim ve uygulama alanında önemli görülen bazı bilgilere yer verilmiştir.

Avustralya'da Üstün Zekâ Kavramı (*Such Is Life ... in the Land Down Under: Conceptions of Giftedness in Australia*)

Maria McCann

Avustralya'da insan tarihi 40000 yıl öncesine dayanmaktadır. Modern Avustralya nüfusu ise 1788 yılından itibaren başlamıştır. Güney Avrupa ve Asya'dan aldıkları göçler ile şu anki çok kültürlü Avustralya meydana gelmiştir. Bu kitapta, Avustralya yerlilerinin üstün zekâyâ bakış açıları Vialle ve Gibson tarafından incelenmiştir. Ancak bu bölümde de üstün zekâ kavramı açıklanırken, Avustralya'nın kültüründe ve dilinde bu kıtada yaşayan yerlilerin etkisinden dolayı zaman zaman Aborjinlere göndermeler yapılmıştır. Bu bölümde de, üstün zekânın herhangi bir kültüre ya da dile göre kesin bir tanımının olmadığı belirtilmiştir.

Üstün Zekâlıların ve Yeteneklilerin Eğitiminde İngiliz Modeli (*The English Model of Gifted and Talented Education: Policy, Context, and Challenges*)

Jim Campbell ve Deborah Eyre

İngiltere’de üstün zekâlıların ve yeteneklilerin eğitiminde uygulanan model bir Birleşik Krallık modeli değil, sadece İngiliz modelidir. İngiliz modeli 1999’da formüle edilmiş ve 2002’de Ulusal Üstün Zekâlı ve Yetenekli Gençler Akademisi ile uygulamaya başlanmıştır. İngiliz modelinin farklı yanı, üstün zekâlı ve yetenekli bireylerin eğitimini normal eğitim sistemi içerisine ilişktirmektedir. Böylelikle sadece ailesi güçlü olanlar değil, tüm üstün zekâlı ve yetenekli bireyler eğitim olanaklarından yararlanabilmektedir. İngiliz modelinin hem teorik hem de uygulamalı bir alt yapısı vardır. Üstün zekâ bu modelde esnek bir şekilde tanımlanır. Özellikle çoklu zekâ modelleri bu modeli etkilemiştir. Modelin esnek olmasının üç temel nedeni vardır. Bunlardan birincisi, 1950’lerde var olan zekâ testlerinin sadece genel zekâyı ölçmeye yönelik olması ve 11 yaş ve üstü bireylere uygulanabilmesidir. İkincisi yeteneğin genel şekilde tanımlanmış olup, kendi alanına özgü bazı yeteneklerin göz ardı edilmesidir. Sonuncu neden ise İngiliz toplumunda meritokratik yöntemle üstün zekâlı bireylerin seçilmesidir. Bu şekilde yetenek havuzunda bazı kayıplar verilebilmekte ve üstün zekâlı bireyler farklı sınıflardan eşit şekilde bu havuza katılamamaktadır. 1950’lerden sonra İngiltere’ye geniş çaplı bir göç olması ile ülke farklı etnik yapılardan kişilerle zenginleşmiş, söz konusu yetenek havuzu yenilenmiştir. Bu yeni katılan bireylerin başarıları hali hazırdaki anlayışla karşılanamadığı ve bu kişilerin yetenekleri gözden kaçabildiği için üstün zekâ kavramında esnek bir yapıya gidilmiştir. Böylelikle farklı kültürlerin bir arada yaşadığı bir toplum için uygun bir model ortaya çıkmıştır.

Üstün Zekânın Meta-Kuramsal Kavramları (*Meta-Theoretical Conceptions of Giftedness*)

Shane N. Phillipson ve Maria McCann

Bu bölüm, diğer bütün bölümleri sentezler niteliktedir. Kitabın üç temel amacı vurgulanmıştır. İlk amacı, üstün zekâlı çocukları desteklemek tanınmak ve bu çocuklara eğitim vermek ve üstün zekâ kavramını uzun sürede güçlendirmek için kültürlerle göre üstün zekâ kavramını incelemektir. İkinci amacı ise, aynı sınıfta olup da farklı kültürlerden gelen çocukları sınıf içi etkinliklere dâhil etmeyi kolaylaştırmaktır. Son amacı ise, bu zamana kadar dikkat çekmemiş bilişsel süreçlerin araştırılmasına yön vermektir. Tüm amaçların yanında bu kitabın çeşitli sınırlılıkları bulunmaktadır. En temel sınırlılık, kültürün tanımından kaynaklanmaktadır. Diğer bir sınırlılık ise dilden kaynaklanmaktadır. Ayrıca kitabın dilinin İngilizce olması, ana dili İngilizce olmayan yazarlar açısından bir sınırlılıktır. Kısaca, bu kitapta farklı kültürlerle göre üstün zekâ kavramı ele alınmıştır.